Punkt i protokollet PR 52/2019 rd

Plenum

Torsdag 17.10.2019 kl. 16.00—18.15

4. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 36 § i lagen om statsandel för kommunal basservice

Regeringens proposition RP 30/2019 rd
Utskottets betänkande FvUB 2/2019 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Tuula Haatainen: Ärende 4 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger förvaltningsutskottets betänkande FvUB 2/2019 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslaget.

Debatt

18.01 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tässä on tosiaan käsittelyssä hallituksen esitys, jolla aikaistetaan ensi vuodelle alun perin tarkoitetun peruspalveluiden kertaluonteisen, kilpailukykysopimuksen päättymiseen liittyvän 237 miljoonan euron valtionosuuden maksatusta jo tälle kuluvalle vuodelle.

Tämä hallituksen esitys on sinänsä kannatettava, mutta kuitenkin kyse on vain maksatuksen aikaistamisesta noin vuodella, joten esitys tuo vain väliaikaista helpotusta kuntien talouteen. Uutta rahaa kunnille ei ole tämän esityksen myötä tiedossa.

Arvoisa puhemies! Kuntien talous on heikentynyt ja niiden velkaantuminen kiihtynyt varsin nopeasti. Kuntakentän yhteenlaskettu velkataakka kasvaa arvioiden mukaan 20 miljardista eurosta noin 30 miljardiin euroon jo ensi vuosikymmenen puoliväliin mennessä. Erityisessä ahdingossa ovat väestön vähenemisestä ja vanhenemisesta kärsivät kunnat, joissa yksityisen sektorin työpaikat ovat kortilla. Toiminnan ja investointien yhteenlasketun rahavirran arvioidaan heikkenevän eniten pienissä, alle 6 000 asukkaan kunnissa.

Arvoisa puhemies! Kuntien verotulot ovat talouskasvun heikkenemisen myötä vähentyneet hyvin nopeasti, ja Kuntaliiton arvioiden mukaan niiden yhteenlaskettu kunnallisverokertymä on jopa 600 miljoonaa euroa ennakoitua pienempi. Tämä kaikki heijastuu väistämättä myös niiden palvelutasoon. Suurista kaupungeista vain Helsinki tekee nykyhetken arvioiden mukaan ylijäämäisen tilinpäätöksen, mikä on erittäin poikkeuksellista. Tämän tilanteen korjaamiseksi vaaditaan uusia toimia sekä valtiolta että kunnilta.

Monessa kunnassa on hyvinä aikoina eletty valitettavan leveästi ja tuhlattu verovaroja vähemmän tarpeellisiin hankkeisiin ja investointeihin. Kuntien onkin pystyttävä itse tehostamaan toimintaansa ja palvelutuotantoaan. Kunnallisveron korotukset eivät ole oikea tie, vaikka niitä suunnitteleekin alustavien tietojen mukaan jopa noin 90 kuntaa. Jonkinasteisia paineita tuloveroprosentin korotukseen on peräti 90 prosentissa kunnista.

Arvoisa puhemies! Rinteen hallitusohjelman etupainotteiset mutta pysyvät menolisäykset kasvattavat kuntatalouden menoja 565 miljoonaa euroa vuoden 2023 tasossa. Hallitus-

ohjelman kertaluonteiset menolisäykset lisäävät kuntatalouden menoja vuosittain noin 200 miljoonaa euroa ajanjaksolla 2020—22. Vaikka pääosa uusista tehtävistä korvataan kunnille täysimääräisesti, rahoitetaan osa kertaluonteisista menolisäyksistä vain yhden vuoden ajan. Käytäntö on valitettavasti osoittanut, että osa kertaluonteisistakin hankkeista jää todellisuudessa pysyviksi.

Arvoisa puhemies! Kuntatalous uhkaakin kriisiytyä pahoin, ellei hallituksen 75 prosentin työllisyystavoite toteudu, [Puhemies koputtaa] ja kukaanhan meistä ei varmaankaan tätä halua. Kehotankin hallitusta kiinnittämään erityistä huomiota työllisyystoimiensa kustannustehokkuuteen ja luomaan yrityksillemme aidot mahdollisuudet toimintansa kehittämiseen. [Puhemies koputtaa] Siitä hyötyisi kuntatalous kasvavien verotulojen muodossa ja tietenkin myös kuntien asukkaat peruspalveluiden säilymisen myötä.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslaget i proposition RP 30/2019 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslaget avslutades.